

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารธรรมศาสตร์" มีวัตถุประสงค์
ในการศึกษาดังนี้ คือ

1. เพื่อสำรวจปริมาณบทความในแต่ละแขนงวิชาที่ปรากฏในวารสารธรรมศาสตร์
2. เพื่อสำรวจว่าผู้เขียนบทความในวารสารธรรมศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์
นักวิชาการ นักวิจัย หรือนักศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือบุคคลภายนอก
3. เพื่อศึกษาขอบเขตของเนื้อหาบทความว่าสอดคล้องกับแขนงวิชาที่เปิดสอน
ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์หรือไม่
4. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาบทความว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดพิมพ์วารสาร
ธรรมศาสตร์หรือไม่
5. เพื่อศึกษาแนวโน้มของเนื้อหาบทความในแต่ละช่วงความรับผิดชอบของ
บรรณาธิการในแต่ละสมัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานไว้ดังนี้คือ

1. ปริมาณเนื้อหาบทความในวารสารธรรมศาสตร์ จะมีเนื้อหาในสาขาวิชา
รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และประวัติศาสตร์ เป็นส่วนมาก
2. ผู้เขียนบทความในวารสารธรรมศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์
3. เนื้อหาบทความในวารสารธรรมศาสตร์มีความสอดคล้องกับแขนงวิชาที่เปิดสอน
ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. เนื้อหาบทความในวารสารธรรมศาสตร์ตรงกับวัตถุประสงค์ของการจัดพิมพ์
วารสารธรรมศาสตร์

5. แนวโน้มของเนื้อหาบทความในแต่ละช่วงความรับผิดชอบของบรรณาธิการ มีความแตกต่างกันไปตามนโยบายของบรรณาธิการในแต่ละสมัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาหนังสือ วารสาร เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งสัมภาษณ์บรรณาธิการและผู้ที่มีส่วนในการจัดทำวารสารฯ ศึกษาคู่มือ การศึกษา ชั้นปริญญาตรี 2525-2526 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหา สारวและวิเคราะห์เนื้อหาบทความที่เป็นกลุ่มประชากรทั้งหมด 275 บทความ จากวารสารธรรมศาสตร์ ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2514 ถึงปีที่ 11 ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2525 โดยบันทึกเนื้อเรื่องย่อและรายละเอียดต่างๆ ที่ต้องการลงในบัตรแข็งขนาด 5" x 3" บัตรละ 1 บทความ นอกจากนี้จะบันทึกรายชื่อผู้เขียนบทความพร้อมทั้งสังกัดและจำนวนบทความที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ทั้งหมดลงในบัตรแข็งขนาด 5" x 3" บัตรละ 1 ชื่อ ในการวิเคราะห์เนื้อหา นั้นหากบทความใดมีเนื้อหาเกินกว่า 1 สาขาวิชาจะพิจารณาเนื้อหาที่มีมากที่สุดเพียง 1 สาขาวิชาเท่านั้น จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและวิเคราะห์ได้ทั้งหมดไปบันทึกรอยคะแนนลงในตารางวิเคราะห์เนื้อหา ที่ได้สร้างไว้ รวมคะแนนค่าความถี่ทั้งหมดของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและวิเคราะห์แล้ว สื่อนำมาหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาบทความในวารสารธรรมศาสตร์ ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2514 ถึงปีที่ 11 ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2525 สรุปได้ดังนี้

1. จำนวนเนื้อหาในสาขาวิชาต่าง ๆ พบว่ามีเนื้อหาในสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มากที่สุด คือ 133 บทความ จากบทความทั้งสิ้น 275 บทความ คิดเป็นร้อยละ 48.36 รองลงมาอันดับที่ 2 ได้แก่สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มี 54 บทความ คิดเป็นร้อยละ 19.64 อันดับที่ 3 ได้แก่ สาขาวิชารัฐศาสตร์มี 39 บทความคิดเป็นร้อยละ 14.18 อันดับที่ 4 ได้แก่ สาขาวิชาพาณิชยศาสตร์และการบัญชีมี 14 บทความ คิดเป็นร้อยละ

5.10 สาขาวิชาวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน และสาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มีจำนวนบทความเท่ากันคือ สาขาละ 9 บทความ คิดเป็นร้อยละ 3.27 สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มี 3 บทความ คิดเป็นร้อยละ 1.09 และสาขาวิชาที่มีจำนวนบทความน้อยที่สุดคือสาขาวิชานิติศาสตร์มีจำนวน 2 บทความ คิดเป็นร้อยละ 0.73 ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ มี 12 บทความ คิดเป็นร้อยละ 4.36

ในสาขาวิชาศิลปศาสตร์ซึ่งมีจำนวนบทความมากที่สุดนั้น มีเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์มากที่สุดคือ 60 บทความ จากบทความในสาขาศิลปศาสตร์ทั้งสิ้น 133 บทความ คิดเป็นร้อยละ 45.11 รองลงมาอันดับที่ 2 ได้แก่ ปรัชญามี 20 บทความ คิดเป็นร้อยละ 15.04 รองลงมาอันดับที่ 3 คือ ภาษาไทยมี 16 บทความ คิดเป็นร้อยละ 12.03 ส่วนเนื้อหาที่มีน้อยที่สุดคือ คณิตศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ และสถิติ มีเพียงสาขาละ 1 บทความ คิดเป็นร้อยละ 0.75

ในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนบทความมากเป็นอันดับที่ 2 นั้น มีเนื้อหาทางด้านทฤษฎีเศรษฐศาสตร์และประวัติแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์มากที่สุดคือ 15 บทความ จากบทความในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ทั้งหมด 54 บทความ คิดเป็นร้อยละ 27.78 รองลงมาอันดับที่ 2 ได้แก่ เศรษฐศาสตร์การพัฒนามี 11 บทความ คิดเป็นร้อยละ 20.37 อันดับที่ 3 ได้แก่ เศรษฐศาสตร์การคลัง และ เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์มีจำนวนบทความเท่ากันคือ 6 บทความคิดเป็นร้อยละ 11.11 ส่วนเนื้อหาที่มีน้อยที่สุดคือ เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศมีเพียง 2 บทความ คิดเป็นร้อยละ 3.70

ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ซึ่งมีจำนวนเนื้อหาเป็นอันดับที่ 3 นั้น มีเนื้อหาทางด้านการเมืองการปกครองมากที่สุดคือ 13 บทความ จากบทความในสาขาวิชารัฐศาสตร์ทั้งสิ้น 39 บทความ คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาอันดับที่ 2 คือ ทฤษฎีและปรัชญาการเมืองมี 10 บทความ คิดเป็นร้อยละ 25.64 อันดับที่ 3 ได้แก่ การระหว่างประเทศมี 9 บทความ คิดเป็นร้อยละ 23.08 และอันดับที่ 4 คือ บริหารรัฐกิจมี 7 บทความ คิดเป็นร้อยละ 17.95

2. จำนวนเนื้อหาในช่วงปีต่าง ๆ 5 ช่วง ซึ่งคณะกรรมการแต่ละชุด
 รับผิดชอบในการจัดทำวารสาร ตั้งแต่ช่วง พ.ศ. 2514 ถึง พ.ศ. 2516 ช่วง พ.ศ.
 2517 ถึง พ.ศ. 2519 ช่วง พ.ศ. 2520 ถึง พ.ศ. 2521 ช่วง พ.ศ. 2522 ถึง
 พ.ศ. 2523 และช่วง พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2525 พบว่าเนื้อหาทางด้านศิลปศาสตร์
 มีจำนวนมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ทั้ง 5 ช่วง และเนื้อหาสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มีมาก
 เท่ากับสาขาวิชาศิลปศาสตร์คือ มากเป็นอันดับที่ 1 อยู่ 1 ช่วง คือช่วงปี พ.ศ. 2520
 ถึง พ.ศ. 2521 ซึ่งเป็นช่วงที่คณะกรรมการชุดที่ 3 รับผิดชอบในการจัดทำวารสาร
 ส่วนช่วงปี พ.ศ. 2514 ถึง พ.ศ. 2516 ช่วง พ.ศ. 2517 ถึง พ.ศ. 2519 ช่วง
 ปี พ.ศ. 2522 ถึง พ.ศ. 2523 และช่วงปี พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2525 สาขาวิชา
 เศรษฐศาสตร์จะมีมากเป็นอันดับที่ 2 ส่วนสาขาวิชารัฐศาสตร์จะมีมากเป็นอันดับที่ 2
 อยู่ 1 ช่วงคือ ช่วงปี พ.ศ. 2520 ถึง พ.ศ. 2521 ซึ่งเป็นช่วงที่คณะกรรมการ
 ชุดที่ 3 รับผิดชอบในการจัดทำวารสาร ส่วนช่วงปี พ.ศ. 2514 ถึง พ.ศ. 2516 ช่วง
 ปี พ.ศ. 2517 ถึง พ.ศ. 2519 และช่วงปี พ.ศ. 2522 ถึง พ.ศ. 2523 สาขาวิชา
 รัฐศาสตร์จะมีมากเป็นอันดับที่ 3 และช่วงสุดท้ายคือช่วงปี พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ.
 2525 บทความที่มีมากในอันดับที่ 3 คือบทความในสาขาวิชาพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
 และเนื้อหาอื่น ๆ ส่วนสาขาวิชารัฐศาสตร์ จะมีมากเป็นอันดับที่ 4

3. จำนวนบทความจำแนกตามเนื้อหาในสาขาวิชาต่าง ๆ ในแต่ละช่วงความ
 รับผิดชอบของกรรมการในแต่ละสมัยพบว่า สมัยแรกซึ่งเป็นสมัยที่ ดร.นิออน สนิทวงศ์
เป็นกรรมการรับผิดชอบในการจัดทำวารสารตั้งแต่ พ.ศ. 2514 ถึง พ.ศ. 2516
มีบทความในสาขาวิชาศิลปศาสตร์มากที่สุดคือ 33 บทความ และมีเนื้อหาทางด้านการละคร
 และประวัติศาสตร์เป็นส่วนมากคือ 7 บทความ และ 6 บทความ คิดเป็นร้อยละ 12.07
 และ 10.35 ตามลำดับ สาขาวิชาที่มีมากเป็นอันดับที่ 2 คือ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
 มี 5 บทความ และมีเนื้อหาทางด้านทฤษฎีเศรษฐศาสตร์และประวัติแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์
 มากที่สุดคือ 2 บทความ คิดเป็นร้อยละ 3.45 สาขาวิชาที่มีมากเป็นอันดับที่ 3 คือ สาขา
 วิชาพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และสาขาวิชารัฐศาสตร์ ซึ่งมีสาขาละ 4 บทความ คิดเป็น

ร้อยละ 6.90 สาขาวิชาพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มีเนื้อหาทางด้านการบริหารบุคคลมากที่สุดคือ 2 บทความ คิดเป็นร้อยละ 3.45 ส่วนสาขาวิชารัฐศาสตร์มีบทความทางด้านทฤษฎีและปรัชญาการเมือง การเมืองการปกครอง บริหารรัฐกิจ และการระหว่างประเทศ สาขาละ 1 บทความ คิดเป็นร้อยละ 1.72

สมัยที่ 2 ซึ่งเป็นสมัยที่อาจารย์ รังสรรค์ ณะพรพันธุ์ เป็นบรรณาธิการรับผิดชอบในการจัดทำวารสาร ตั้งแต่ พ.ศ. 2517 ถึง พ.ศ. 2519 สาขาวิชาที่มีบทความมากเป็นอันดับที่ 1 คือ สาขาวิชาศิลปศาสตร์คือมี 37 บทความ และมีเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์มากที่สุดคือ 20 บทความ คิดเป็นร้อยละ 29.85 สาขาวิชาที่มีมากเป็นอันดับที่ 2 ในสมัยนี้คือ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์คือมี 14 บทความ และมีเนื้อหาทางด้านทฤษฎีเศรษฐศาสตร์และประวัติแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์มากที่สุดคือมี 4 บทความ คิดเป็นร้อยละ 5.97 สำหรับสาขาวิชาที่มีมากเป็นอันดับที่ 3 คือ สาขาวิชารัฐศาสตร์มี 10 บทความ และมีเนื้อหาทางด้านทฤษฎีและปรัชญาการเมืองมากที่สุดคือ 5 บทความ คิดเป็นร้อยละ 7.46

สมัยที่ 3 ซึ่งเป็นสมัยที่ รองศาสตราจารย์ นรนิติ เศรษฐบุตร เป็นบรรณาธิการรับผิดชอบในการจัดทำวารสาร ตั้งแต่ พ.ศ. 2520 ถึง พ.ศ. 2521 สาขาวิชาที่มีบทความมากที่สุดมี 2 สาขา คือ สาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์คือ มีสาขาละ 15 บทความ สาขาวิชาศิลปศาสตร์มีเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์มากที่สุดคือ 8 บทความ คิดเป็นร้อยละ 16.67 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มีเนื้อหาทางด้านทฤษฎีเศรษฐศาสตร์และประวัติแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์มากที่สุดคือ 4 บทความ คิดเป็นร้อยละ 8.33 ส่วนสาขาวิชาที่มีบทความมากในอันดับต่อมาคือ สาขาวิชารัฐศาสตร์มี 13 บทความ และมีเนื้อหาทางด้านบริหารรัฐกิจมากที่สุดคือ 5 บทความ คิดเป็นร้อยละ 10.42

สมัยที่ 4 ซึ่งเป็นสมัยที่ รองศาสตราจารย์ ดร.โกสินทร์ วงศ์สุรวัฒน์ เป็นบรรณาธิการรับผิดชอบในการจัดทำวารสาร ตั้งแต่ พ.ศ. 2522 ถึง พ.ศ. 2523 นั้น

สาขาวิชาที่มีบทความมากที่สุดคือ สาขาวิชาศิลปศาสตร์มี 13 บทความ และมีเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์มากที่สุดคือ 10 บทความ คิดเป็นร้อยละ 27.78 สาขาวิชาที่มีบทความมากเป็นอันดับที่ 2 คือ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มี 10 บทความ และมีเนื้อหาทางด้านทฤษฎีเศรษฐศาสตร์และประวัติแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์มากที่สุด คือ 4 บทความ คิดเป็นร้อยละ 11.11 สาขาวิชาที่มีบทความมากเป็นอันดับที่ 3 คือ สาขาวิชารัฐศาสตร์คือมี 9 บทความ และมีเนื้อหาทางด้านทฤษฎีและปรัชญาการเมือง และการระหว่างประเทศมากที่สุดคือ สาขาละ 3 บทความ คิดเป็นร้อยละ 8.33

สมัยที่ 5 ซึ่งเป็นสมัยที่ ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ เป็นบรรณาธิการรับผิดชอบในการจัดทำวารสารตั้งแต่ พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2525 สาขาวิชาที่มีบทความมากที่สุดคือสาขาวิชาศิลปศาสตร์มี 35 บทความ และมีเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์มากที่สุดคือ 16 บทความ คิดเป็นร้อยละ 24.24 สาขาวิชาที่มีบทความมากเป็นอันดับที่ 2 คือ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มี 10 บทความ และมีเนื้อหาทางด้านเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์มากที่สุดคือ 4 บทความ คิดเป็นร้อยละ 6.06 ส่วนสาขาวิชาที่มีบทความมากเป็นอันดับที่ 3 ได้แก่ สาขาวิชาพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และสาขาวิชาอื่น ๆ สาขาละ 9 บทความ คิดเป็นร้อยละ 13.64

4. แหล่งที่มาของบทความพบว่า จำนวนบทความส่วนใหญ่มาจากผู้เขียนที่สังกัดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์คือ มีจำนวน 165 บทความ จากบทความทั้งหมด 275 บทความ คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาอันดับที่ 2 คือธนาคาร หน่วยงานธุรกิจ เอกชน และอื่น ๆ มี 30 บทความ คิดเป็นร้อยละ 10.91 และรองลงมาอันดับที่ 3 คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี 27 บทความ คิดเป็นร้อยละ 9.82

5. จำนวนบทความส่วนใหญ่ที่มาจากผู้เขียนที่สังกัดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นั้นพบว่าบทความส่วนใหญ่จะมาจากคณะศิลปศาสตร์คือ 54 บทความ จากบทความทั้งสิ้น 165 บทความ คิดเป็นร้อยละ 32.73 รองลงมาคือ คณะเศรษฐศาสตร์มี 41 บทความ คิดเป็นร้อยละ 24.85 และคณะรัฐศาสตร์มี 28 บทความ คิดเป็นร้อยละ 16.97

6. จำนวนผู้เขียนบทความที่จำแนกตามสังกัดของผู้เขียนบทความพบว่า มีผู้เขียนบทความสังกัดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มากที่สุดคือ 117 คน จากผู้เขียนบทความทั้งหมด 210 คน คิดเป็นร้อยละ 55.71 รองลงมาได้แก่ ผู้เขียนที่สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีจำนวนเท่ากับกับผู้เขียนที่สังกัดธนาคาร หน่วยงานธุรกิจ เอกชน และอื่น ๆ คือ 26 คน คิดเป็นร้อยละ 12.38 รองลงมาอันดับที่ 3 ได้แก่ผู้เขียนบทความที่สังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และผู้เขียนที่มาจากส่วนราชการอื่นที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย ซึ่งมีจำนวนเท่ากันคือ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.81

7. จำนวนผู้เขียนบทความที่สังกัดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์พบว่าผู้เขียนบทความมาจากคณะศิลปศาสตร์มากที่สุดคือ 29 คน จากผู้เขียนที่สังกัดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทั้งหมด 117 คน คิดเป็นร้อยละ 24.79 รองลงมาได้แก่ผู้เขียนบทความสังกัดคณะเศรษฐศาสตร์ 26 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 รองลงมาอันดับที่ 3 ได้แก่ ผู้เขียนที่สังกัดคณะรัฐศาสตร์ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 อันดับี่ 4 ได้แก่ ผู้เขียนที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.82 ส่วนคณะนิติศาสตร์มีผู้เขียนน้อยที่สุดคือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.86

8. จำนวนบทความของผู้เขียนที่มีผลงานเขียนลงในวารสารธรรมศาสตร์ตั้งแต่ 2 บทความขึ้นไป รวมกันทั้งหมดมี 135 บทความ จากบทความทั้งสิ้น 275 บทความ คิดเป็นร้อยละ 49.09 ที่เหลืออีก 140 บทความ หรือร้อยละ 50.91 เป็นผลงานของผู้เขียนที่มีผลงานเขียนลงในวารสารธรรมศาสตร์เพียงคนละ 1 บทความ และผู้เขียนที่มีผลงานเขียนลงในวารสารธรรมศาสตร์ตั้งแต่ 2 บทความขึ้นไป มีผู้เขียนเพียง 2 คน ซึ่งมีผลงานเขียนมากที่สุดเพียงคนละ 7 บทความ

9. บทความที่เป็นกลุ่มประชากรทั้งหมด 275 บทความ จะเป็นบทความที่เขียนโดยผู้เขียนที่สังกัดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทั้งหมด 165 บทความ คิดเป็นร้อยละ 60 อีก 110 บทความ หรือร้อยละ 40 จะเป็นบทความ ที่เขียนโดยผู้เขียนที่สังกัดนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทความที่เขียนโดยผู้เขียนสังกัดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เนื้อหาบทความที่ผู้เขียนสังกัดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เขียนจะอยู่ในสาขาวิชา ศิลปศาสตร์มากที่สุด คือ 71 บทความ จากบทความทั้งหมด 165 บทความ คิดเป็นร้อยละ 43.03 และมีเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์มากที่สุด คือ 30 บทความ คิดเป็นร้อยละ 18.18 รองลงมาได้แก่ เนื้อหาทางด้านปรัชญา 12 บทความ คิดเป็นร้อยละ 7.27

สาขาวิชาที่มีมากเป็นอันดับที่ 2 คือ เศรษฐศาสตร์มีทั้งหมด 43 บทความ คิดเป็นร้อยละ 26.06 จะมีเนื้อหาทางด้านทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ และประวัติแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ มากที่สุด คือ 11 บทความ คิดเป็นร้อยละ 6.67 รองลงมาได้แก่เศรษฐศาสตร์การพัฒน 8 บทความ คิดเป็นร้อยละ 4.85

สาขาวิชาที่มีมากเป็นอันดับที่ 3 คือ รัฐศาสตร์ มี 21 บทความ คิดเป็นร้อยละ 12.73 มีเนื้อหาทางด้านการเมืองการปกครองมากที่สุด คือ 8 บทความ คิดเป็นร้อยละ 4.85 รองลงมาจะมีเนื้อหาทางด้านทฤษฎีและปรัชญาการเมือง 6 บทความ คิดเป็นร้อยละ 3.64

บทความที่เขียนโดยผู้เขียนที่สังกัดนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จะมีเนื้อหา ในสาขาวิชาศิลปศาสตร์มากที่สุดเช่นกัน โดยมีจำนวน 62 บทความ จากบทความที่เขียน โดยผู้เขียนสังกัดนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทั้งหมด 110 บทความ คิดเป็นร้อยละ 56.36 และมีเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์มากที่สุด คือ 30 บทความ คิดเป็นร้อยละ 27.27 รองลงมาจะมีเนื้อหาทางด้านภาษา 13 บทความ คิดเป็นร้อยละ 11.81 รอง ลงมาอันดับที่ 3 มีเนื้อหาทางด้านปรัชญา 8 บทความ คิดเป็นร้อยละ 7.27

สาขาวิชาที่มีมากเป็นอันดับที่ 2 คือ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีทั้งหมด 18 บทความ คิดเป็นร้อยละ 16.36 มีเนื้อหาทางด้านการเมืองการปกครองเท่ากับการระหว่างประเทศ คือ 5 บทความ คิดเป็นร้อยละ 4.54 และเนื้อหาทางด้านทฤษฎีและปรัชญาการเมือง เท่ากับบริหารรัฐกิจ คือ 4 บทความ คิดเป็นร้อยละ 3.64

สาขาวิชาที่มีมากเป็นอันดับที่ 3 คือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ 11 บทความ คิดเป็นร้อยละ 10.00 มีเนื้อหาทางด้านทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ และประวัติแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์มากที่สุด คือ 4 บทความ คิดเป็นร้อยละ 3.63 รองลงมา ได้แก่ เศรษฐศาสตร์การพัฒนา 3 บทความ คิดเป็นร้อยละ 2.73

อภิปรายผล

การอภิปรายผลผู้วิจัยจะแยกอภิปรายเป็น 4 ประเด็น ดังนี้ คือ

1. เนื้อหาบทความ
2. เนื้อหาบทความในแต่ละช่วงความรับผิดชอบของบรรณาธิการในแต่ละสมัย
3. แหล่งที่มาของบทความ
4. ผู้เขียนบทความ

1. เนื้อหาบทความ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาบทความในวารสารธรรมศาสตร์ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2514 ถึงปีที่ 11 ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2525 พบว่า ผลการวิเคราะห์เนื้อหาบทความสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 กล่าวคือ ปริมาณเนื้อหาบทความในวารสารธรรมศาสตร์จะมีเนื้อหาในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และประวัติศาสตร์เป็นส่วนมาก โดยเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์จะมีมากที่สุด คือ 60 บทความ จากบทความทั้งหมด 275 บทความ เนื้อหาทางด้านเศรษฐศาสตร์จะมีมากเป็นอันดับที่ 2 คือ 54 บทความ และเนื้อหาทางด้านรัฐศาสตร์ จะมีมากเป็นอันดับที่ 3 คือ 39 บทความ

การที่วารสารธรรมศาสตร์มีปริมาณเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์มากที่สุดนั้น มีสาเหตุหลายประการคือ

ประการแรก ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุด คือ เกิดจากความเปลี่ยนแปลงของวงวิชาการกล่าวคือ ในช่วงประมาณก่อนเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 จะมีบรรยากาศการเคลื่อนไหวทางการเมือง ทำให้วิชาประวัติศาสตร์ได้รับความสนใจเป็นอันมาก ซึ่งอาจเนื่องมาจากสภาพของสังคมในระบอบนั้น เมื่อวิชาประวัติศาสตร์

ได้รับความสนใจมากก็จะมีผู้เขียนบทความทางด้านนี้มาก เพราะมีคนอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตมากขึ้น (ข่าววิทยุ เกษตรศิริ ข, สัมภาษณ์) และภายหลังจากเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 นักศึกษามีความตื่นตัวและมีความสนใจอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวในอดีต อยากรู้อยากถามความเป็นมาในอดีตของคนในสังคม จึงมีนักศึกษาเป็นจำนวนมากที่ให้ความสนใจ เรียนวิชาประวัติศาสตร์เพิ่มมากขึ้นอย่างเป็นประวัติการณ์ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาประวัติศาสตร์สมัยใหม่เป็นวิชาเลือกเสรี) ดังนั้น การที่วารสารธรรมศาสตร์ให้ความสนใจทางด้านประวัติศาสตร์มากด้านหนึ่ง เนื่องจากมาจากความต้องการในวงการศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เอง และอีกด้านหนึ่ง เพื่อเป็นการตอบสนองการตั้งคำถามเกี่ยวกับอดีตของสังคมไทยโดยส่วนรวม ("บรรณาธิการแถลง" วารสารธรรมศาสตร์ 10 (มิถุนายน 2524) : 170-171)

ประการที่ 2 เนื่องจากบรรณาธิการวารสารธรรมศาสตร์ให้ความสนใจบทความทางด้านประวัติศาสตร์มาก โดยเริ่มตั้งแต่สมัยที่ ดร. นีออน สนิทวงศ์ ซึ่งเป็นบรรณาธิการท่านแรก มาจากคณะศิลปศาสตร์และเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาประวัติศาสตร์ รวมทั้ง ดร. ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ซึ่งเป็นบรรณาธิการคนที่ 5 ก็มาจากคณะศิลปศาสตร์และเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาประวัติศาสตร์เช่นกัน ดังนั้นบรรณาธิการจึงอาจเชิญชวนหรือขอบทความจากเพื่อนร่วมสาขาวิชาให้เขียนบทความได้มากขึ้น และถึงแม้บรรณาธิการท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้มาจากสาขาวิชาประวัติศาสตร์ก็ได้ให้ความสนใจกับสาขาวิชาประวัติศาสตร์มาก อาจเนื่องมาจากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วคือ สภาพของสังคมไทยตั้งแต่ก่อนเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 เป็นต้นมา ทำให้มีคนตื่นตัวสนใจวิชาประวัติศาสตร์มากขึ้น เป็นเหตุให้มีผู้สนใจเขียนบทความทางประวัติศาสตร์มากขึ้นด้วย และบรรณาธิการที่ถึงแม้จะไม่ได้มาจากสาขาวิชาประวัติศาสตร์แต่ก็สามารถจะติดตามขอบทความทางประวัติศาสตร์ได้ง่ายกว่าสาขาอื่น ๆ เนื่องจากมีผู้สนใจเขียนบทความในสาขาวิชานี้อยู่แล้ว และโดยเหตุที่ในกองบรรณาธิการจะมีอาจารย์มาจากสาขาวิชาประวัติศาสตร์ อยู่แล้ว ดังนั้นบรรณาธิการจึงสามารถขอให้อาจารย์ประจำสาขาวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งทำหน้าที่อยู่ในกองบรรณาธิการช่วยหาบทความทางด้านประวัติศาสตร์มาได้ ดังเช่น สมัยของ รังสรรค์ หนะพรพันธ์ ซึ่งเป็นบรรณาธิการรับผิดชอบในการจัดทำวารสารธรรมศาสตร์ ท่านที่ 2 ถึงแม้ท่านจะเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชา -

เศรษฐศาสตร์ ท่านก็ได้ให้ความสนใจกับวิชาประวัติศาสตร์ และขอให้ดร. ชำนาญวิทย์ เกษตรศิริ ซึ่งทำหน้าที่อยู่ในกองบรรณาธิการในสมัยนั้นรับหน้าที่ติดตามหาบทความทางด้านประวัติศาสตร์มาได้ ส่วนสาขาวิชาที่ไม่ปรากฏว่ามีบทความหรือมีน้อย ถึงแม้จะมีอาจารย์จากสาขานั้น ๆ ประจำกองบรรณาธิการ แต่เนื่องจากไม่มีผู้สนใจเขียนบทความในสาขาวิชานั้น ๆ กองบรรณาธิการก็ไม่สามารถที่จะติดตามขอบทความมาลงในวารสารธรรมศาสตร์ได้ ดังนั้นประเด็นสำคัญจึงอยู่ที่ลักษณะเนื้อหาของวิชาประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นวิชาที่มีผู้สนใจเขียนบทความกันมาก จึงทำให้บรรณาธิการสามารถติดตามบทความจากคนในแวดวงวิชาประวัติศาสตร์ได้มาก

ประการที่ 3 เมื่อสำรวจถึงผู้เขียนบทความทางด้านประวัติศาสตร์ในวารสารธรรมศาสตร์ จะพบว่าทั้งผู้เขียนที่เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาประวัติศาสตร์ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เอง ดังเช่น อาจารย์ชำนาญวิทย์ เกษตรศิริ อาจารย์ ณรงค์ พ่วงพิศ ซึ่งเป็นผู้เขียนบทความทางประวัติศาสตร์มาลงพิมพ์ในวารสารธรรมศาสตร์มากกว่า 2 บทความขึ้นไป รวมทั้งอาจารย์ประจำสาขาวิชาประวัติศาสตร์ซึ่งมาจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เช่น อาจารย์ นิธิ เอียวศรีวงศ์ อาจารย์ แถมสุช นุ่มนนท์ และ อาจารย์ทวีศิลป์ สิววัฒนะ ก็เป็นผู้ที่ส่งผลงานเขียนลงในวารสารธรรมศาสตร์ตั้งแต่ 2 บทความขึ้นไปเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาประวัติศาสตร์จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนักศึกษาสาขาวิชาประวัติศาสตร์ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เอง ก็ได้เขียนบทความทางด้านประวัติศาสตร์มาลงในวารสารธรรมศาสตร์มากเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากจำนวนผู้เขียนบทความที่สังกัดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนบทความที่สังกัดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีจำนวนมากเป็นอันดับที่ 4 คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ซึ่งมีจำนวน 15 คน ในจำนวนนี้จะเป็นนักศึกษาลำชาวิชาประวัติศาสตร์เกือบทั้งหมด นอกจากผู้เขียนจะเป็นอาจารย์และนักศึกษาลำชาวิชาประวัติศาสตร์แล้ว ยังมีนักวิจัยจากสถาบันไทยคดีศึกษาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เขียนบทความทางด้านประวัติศาสตร์มาลงพิมพ์เผยแพร่ในวารสารธรรมศาสตร์ เช่นกัน

ประการที่ 4 เนื่องจากคณะศิลปศาสตร์ไม่มีวารสารของคณะออกมาเอง ดังนั้นบรรณาธิการวารสารธรรมศาสตร์จึงมีนโยบายที่จะให้วารสารธรรมศาสตร์เป็นแหล่งรองรับบทความทางวิชาการจากคณะศิลปศาสตร์ (รังสรรค์ ธีระพรพันธุ์, สัมภาษณ์) และ ด้วย

เหตุที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ให้ความสำคัญกับวิชาประวัติศาสตร์เป็นอย่างมากตั้งแต่เมื่อมีการก่อตั้งคณะศิลปศาสตร์ขึ้นมาเมื่อ พ.ศ. 2505 ในสมัยของ คำสัตรีจารย์ อุดล วิเชียรเจริญ เป็นต้นมา ("บรรณาธิการแถลง" วารสารธรรมศาสตร์ 10 (มิถุนายน 2524) : 171) และวิชาพื้นฐานที่นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกคนจะต้องเรียนจากคณะศิลปศาสตร์นั้นจะมีเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์ด้วย ดังเช่น วิชาอารยธรรมไทย อารยธรรมละวันตก และอารยธรรมตะวันออก ดังนั้น บรรณาธิการวารสารธรรมศาสตร์จึงได้ให้ความสนใจกับวิชาประวัติศาสตร์มาก จากสาเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวจึงทำให้วารสารธรรมศาสตร์มีปริมาณบทความที่มีเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์มากที่สุดของบทความทั้งหมด

สำหรับสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ ปรากฏว่ามีบทความมากเป็นอันดับที่ 2 คือ 54 บทความ จากบทความทั้งสิ้น 275 บทความ คิดเป็นร้อยละ 19.64 ผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมพิศ คุศรัพีทักษ์ (2518) และงานวิจัยของ บุญทศ วิศว์ไพศาล (2525) ซึ่ง สัมพิศ คุศรัพีทักษ์ (2518) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "แนวโน้มการศึกษาด้านรัฐประศาสนศาสตร์ : บทความในวารสารรัฐประศาสนศาสตร์และวารสารพัฒนาบริหารศาสตร์" และ บุญทศ วิศว์ไพศาล ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารพัฒนาบริหารศาสตร์" (โปรดดูความเป็นมาของวารสารดังกล่าวจากหน้า 9 และหน้า 10) ซึ่งพบว่า บทความในวารสารดังกล่าวมีเนื้อหาทางด้านเศรษฐศาสตร์มากเป็นอันดับที่ 2 เช่นเดียวกับวารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ เป็นวารสารทางสังคมศาสตร์ที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกับวารสารธรรมศาสตร์ กล่าวคือ เป็นวารสารระดับสถาบันซึ่งลงบทความที่ครอบคลุมเนื้อหาทุกสาขาวิชาที่เปิดสอน และการที่วารสารทั้ง 3 รายการคือ วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ และวารสารธรรมศาสตร์ มีบทความทางด้านเศรษฐศาสตร์มากเป็นอันดับที่ 2 อาจเป็นเพราะเนื้อหาในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของสังคมในแต่ละสมัย เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจซึ่งมีผลกระทบต่อการครองชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของคนส่วนใหญ่ในสังคม สังคมจึงเป็นเหตุจูงใจให้มีผู้สนใจศึกษาและเขียนเรื่องดังกล่าวมาก และด้วยปัญหาเศรษฐกิจเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งที่เผชิญหน้าสังคมไทยอยู่ทุกวันนี้ โดยเป็นปัญหาที่เป็นมรดกตกทอดมาในสังคมไทยเป็นเวลาหลายสิบปี รัฐบาล

ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจมาตั้งแต่สมัย จอมพล สฤษดิ์ รัชต์ โดยเริ่มจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับแรก เป็นต้นมา (ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2504-2509, ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2510-2514, ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2515-2519, ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520-2524 และฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529) รัฐบาลพยายามที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของชาติโดยมีการระดมการลงทุนจากต่างประเทศ รวมทั้งระดมกำลังสมองทางด้านเศรษฐศาสตร์ ในยุคนั้นวิชาเศรษฐศาสตร์เฟื่องฟูที่สุด ได้รับความช่วยเหลือในด้านเงินทุนที่จะสร้างภาควิชา การและสถาบันเงินทุนเหล่านั้นได้จากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศโดยเฉพาะจาก สหรัฐอเมริกา ตัวอย่างของความสำคัญมุ่งไปยังสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และนัก เศรษฐศาสตร์ จะเห็นได้อย่างชัดในการสร้างคณะเศรษฐศาสตร์ขึ้นมา ในช่วงทศวรรษ 2500 ต่อ 2510 คณะเศรษฐศาสตร์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นคณะเล็กและไม่ ลุ่มีความสำคัญเมื่อเทียบกับคณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ หรือคณะพาณิชยศาสตร์ แต่ภายในเวลาไม่กี่ปีภายใต้การนำของ ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ และภาวะวิสัยกล่าว มาแล้วนั้น คณะเศรษฐศาสตร์ได้สร้างตัวขึ้นมาทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ กลายเป็น คณะที่ใหญ่คณะหนึ่ง อย่างเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับคณะอื่น ๆ แต่เดิมคณะเศรษฐศาสตร์ ประกอบด้วยอาจารย์และค้ำสตราจารย์ประจำเพียงไม่กี่คน การก่อนส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับผู้บรรยายพิเศษ ในปี พ.ศ. 2508 คณะเศรษฐศาสตร์ภายใต้การดำเนินงานของ ค้ำสตราจารย์ ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ได้เริ่มโครงการผลิตอาจารย์ประจำโดยได้รับการ สนับสนุนจากมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ ให้ทุนส่งอาจารย์ไปศึกษาต่อต่างประเทศ และ ส่งอาจารย์ชาวต่างประเทศมาช่วยสอนและทำงานวิสัย ปัจจุบันคณะเศรษฐศาสตร์มี อาจารย์ประจำทั้งระดับปริญญาเอกและโทจากประเทศตะวันตกเฉลี่ยกับจำนวนนักศึกษา เกือบจะเป็นสัดส่วนที่น่าพึงพอใจที่สุดในโลก ("บรรณาธิการแถลง" วารสารธรรมศาสตร์ 10 (มิถุนายน 2525) : 170) เมื่อคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มี ทั้งอาจารย์และนักวิสัยเป็นจำนวนมาก อีกทั้งเนื้อหาทางสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มีเรื่อง รวที่จะทำการศึกษาและวิสัยมากเนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นและเรา จะต้องเผชิญหน้ากับปัญหานี้อยู่ทุกวัน รวมทั้งก่อนปี พ.ศ. 2526 คณะเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ยังไม่มีวารสารของคณะฯ ออกมาเอง อาจารย์และนักวิจัยในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเศรษฐศาสตร์จากที่อื่น ๆ นอกจากจะนำผลงานที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยของตนไปตีพิมพ์เผยแพร่ เป็นเอกสารและรายงานการวิจัยแล้ว ยังมักจะเขียนเป็นบทความส่งมาลงพิมพ์เผยแพร่ในวารสารธรรมศาสตร์ ประการสุดท้ายจะเห็นได้จากความสนใจของบรรณาธิการ โดยเฉพาะบรรณาธิการท่านที่ 2 คือ อาจารย์ รัชสรรค์ ณะพรพันธุ์ ที่เป็นอาจารย์ประจำของคณะเศรษฐศาสตร์ ทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการอยู่ถึง 3 ปี คือในช่วง ปี พ.ศ. 2517-พ.ศ. 2519 ทำให้สามารถติดตามบทความทางด้านเศรษฐศาสตร์เพื่อนำมาลงพิมพ์ในวารสารธรรมศาสตร์ได้ง่ายและถึงแม้จะเป็นบรรณาธิการที่มาจากคณะอื่นแต่ในกองบรรณาธิการจะมีอาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ประจำอยู่ เมื่อบรรณาธิการมีความสนใจในบทความทางด้านเศรษฐศาสตร์ ก็สามารถขอให้กองบรรณาธิการติดต่อรวบรวมบทความจากผู้เขียนที่มาจากสาขาวิชาเดียวกับตนได้ง่าย ดังนั้นจึงปรากฏว่า เนื้อหาบทความทางด้านเศรษฐศาสตร์จึงมีมากเป็นอันดับที่ 2

ส่วนเนื้อหาทางด้านรัฐศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนบทความมากเป็นอันดับที่ 3 ในวารสารธรรมศาสตร์ คือ มี 39 บทความ จากบทความทั้งหมด 275 บทความ คิดเป็นร้อยละ 14.18 เหตุที่วารสารธรรมศาสตร์มีเนื้อหาทางด้านรัฐศาสตร์มากเป็นอันดับที่ 3 เนื่องจากสาขาวิชารัฐศาสตร์มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับเรื่องการเมืองการปกครองและการบริหารประเทศของรัฐบาล ซึ่งเป็นเรื่องราวที่คนส่วนใหญ่ให้ความสนใจและติดตามอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นมหาวิทยาลัยที่ให้ความสนใจและให้ความสำคัญเกี่ยวกับด้านการเมืองมาโดยตลอด โดยจะเห็นได้จากชื่อเดิมของมหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง ถึงแม้ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แต่ความสนใจในด้านการเมืองก็ได้ลดน้อยลง โดยเฉพาะเมื่อมีการชุมนุมเพื่อเรียกร้องสิทธิและความเป็นธรรมต่าง ๆ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มักจะเป็นสถานที่ชุมนุมของผู้คนมากมาย และกลายเป็นสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญ ๆ ดังเช่น กรณีเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 และวันที่ 6

ตุลาคม พ.ศ. 2519 เป็นต้น ดังนั้นวารสารธรรมศาสตร์จึงปรากฏบทความที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่ทันสมัยอยู่ในความสนใจของทั้งนักศึกษาและประชาชนทั่วไป บรรณาธิการวารสารธรรมศาสตร์จึงมักจะลงพิมพ์บทความที่มีเนื้อหาทางด้านรัฐศาสตร์ โดยเฉพาะเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองและการบริหารประเทศ เนื่องจากมีผู้สนใจในเรื่องดังกล่าวเป็นจำนวนมาก และทำให้วารสารธรรมศาสตร์มียอดจำหน่ายสูงขึ้น นอกจากนี้บรรณาธิการวารสารธรรมศาสตร์ มี 2 ท่านที่มาจากคณะรัฐศาสตร์ คือ รองศาสตราจารย์ นรนิติ เศรษฐบุตร และ รองศาสตราจารย์ ดร. โกสินทร์ วงศ์สุระวัฒน์ ดังนั้น บรรณาธิการจึงสามารถหาบทความทางด้านนี้มาลงในวารสารธรรมศาสตร์ได้จนถึงแม้ว่าคณะรัฐศาสตร์จะมีวารสารรัฐศาสตร์สาร ซึ่งเป็นวารสารที่คณะฯ ออกมาเองก็ตาม และมีอยู่ช่วงหนึ่งที่รัฐศาสตร์สาร พบไปจะเห็นได้จากจำนวนฉบับที่ออกมา ในแต่ละปี คือ ปีที่ 1 เริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2515 และคาบเกี่ยวไปถึงปี พ.ศ. 2516 จะออกมา 6 ฉบับ แต่ต่อมาจะออกปีละ 3 ฉบับ โดยจะออกคาบเกี่ยวกันถึง 2 ปี และตั้งแต่ปีที่ 4 คือ พ.ศ. 2520 จะออกปีละ 2 ฉบับ จนกระทั่งถึงปีที่ 8 คือ พ.ศ. 2525 จึงเริ่มออกปีละ 3 ฉบับ ดังนั้นวารสารธรรมศาสตร์จึงปรากฏว่ามีบทความทางด้านรัฐศาสตร์มากเป็นอันดับที่ 3

จากการวิเคราะห์เนื้อหาบทความที่จำแนกตามสาขาวิชาต่าง ๆ ในตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า บทความในวารสารธรรมศาสตร์มีเนื้อหาซึ่งไม่สามารถจัดเข้าไปอยู่ในสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้เพียงร้อยละ 4.36 นอกนั้นจะเป็นบทความที่มีเนื้อหาในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถึงร้อยละ 95.64 ผลจากการวิเคราะห์นี้แสดงให้เห็นว่าส่นับสนุนลุ่มมติฐานข้อที่ 3 คือ เนื้อหาบทความในวารสารธรรมศาสตร์มีความสอดคล้องกับแขนงวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2. เนื้อหาของบทความในแต่ละช่วงความรับผิดชอบของบรรณาธิการในแต่ละสมัย

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละช่วงความรับผิดชอบของบรรณาธิการในแต่ละสมัยผลปรากฏว่ามีทั้งรับและไม่รับกับสัณฐานข้อที่ 5 ซึ่งกำหนดไว้ว่า แนวโน้มของเนื้อหาของบทความในแต่ละช่วงความรับผิดชอบของบรรณาธิการมีความแตกต่างกันไปตามนโยบายของบรรณาธิการในแต่ละสมัย ในเรื่องนี้อธิบายได้ 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่รับกับสัณฐานและประเด็นที่ไม่รับกับสัณฐาน

ประเด็นที่รับกับสัณฐาน คือ นโยบายของบรรณาธิการในแต่ละสมัยมีนโยบายหลักเหมือนกัน คือ มีวัตถุประสงค์ที่จะรับบทความในทุกแขนงวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แต่เนื่องจากแนวการกำหนดเนื้อหาของบรรณาธิการในแต่ละช่วงมีแนวเรื่อง (theme) แตกต่างกันไป (โปรดดูภาคผนวก) จึงทำให้เนื้อหาของบทความในรายละเอียดที่เป็นเนื้อหาย่อยแตกต่างกัน เช่น

สมัย ดร. นีออน สนิทวงศ์

มีเนื้อหาด้าน	การละคอน	7 บทความ
	ประวัติศาสตร์	6 บทความ
	เศรษฐศาสตร์	5 บทความ
	รัฐศาสตร์	4 บทความ

สมัยอาจารย์ รังสรรค์ ณะพรพันธุ์

มีเนื้อหาด้าน	ประวัติศาสตร์	20 บทความ
	เศรษฐศาสตร์	14 บทความ
	รัฐศาสตร์	10 บทความ

สมัยรองศาสตราจารย์ นรนิติ เศรษฐบุตร

มีเนื้อหาด้าน	เศรษฐศาสตร์	15 บทความ
	รัฐศาสตร์	13 บทความ
	ประวัติศาสตร์	8 บทความ

สมัยรองศาสตราจารย์ ดร. โกสินทร์ วงศ์สุรวัฒน์

มีเนื้อหาต้าน	ประวัติศาสตร์	10	บทความ
	เศรษฐศาสตร์	10	บทความ
	รัฐศาสตร์	9	บทความ

สมัย ดร. ชำญวิทย์ เกษตรศิริ

มีเนื้อหาต้าน	ประวัติศาสตร์	16	บทความ
	ปรัชญา	11	บทความ
	เศรษฐศาสตร์	10	บทความ
	พาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี (รัฐวิสาหกิจ)	9	บทความ

จะเห็นได้ว่าสมัยที่ ดร. นิพนธ์ สนิทวงศ์ เป็นบรรณาธิการนั้น มีเนื้อหาต้านการละคอนมากที่สุด เนื่องจากในช่วงนั้นมีการกำหนดแนวเรื่องในปีที่ 2 ฉบับพิเศษเป็นฉบับว่าด้วย "นาฏศิลป์และดนตรีไทย" สมัยอาจารย์รังสรรค์ ณะพรพันธุ์ มีการกำหนดแนวเรื่อง "ประวัติศาสตร์ไทย" ในปีที่ 6 ฉบับที่ 1 สมัยรองศาสตราจารย์ นรนิติ เศรษฐบุตร มีการกำหนดแนวเรื่องฉบับที่ว่าด้วย "สภาพเศรษฐกิจไทย" ในปีที่ 7 ฉบับที่ 4 สมัยรองศาสตราจารย์ ดร. โกสินทร์ วงศ์สุรวัฒน์ มีการกำหนดแนวเรื่อง "ประวัติศาสตร์" ในปี 9 ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 และ สมัย ดร. ชำญวิทย์ เกษตรศิริ มีการกำหนดแนวเรื่อง "ประวัติศาสตร์นิพนธ์ไทย" ในปี 10 ฉบับที่ 2 และ ฉบับ "รัฐวิสาหกิจ" ในปี 10 ฉบับที่ 4 เป็นต้น ดังนั้นเนื้อหาบทความในแต่ละช่วงความรับผิดชอบของบรรณาธิการในแต่ละสมัยจึงแตกต่างกันออกไปตามแนวเรื่องที่บรรณาธิการในแต่ละสมัยกำหนดให้มีเนื้อหาในแนวนั้น ๆ ขึ้นมา นอกจากนี้ เนื้อหาในแต่ละช่วงซึ่งปรากฏว่าส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และรัฐศาสตร์ เนื่องจากเหตุต่าง ๆ ที่ได้อภิปรายมาแล้วในเล่มมติฐาน ข้อที่ 1

สังสรุปได้ว่าในส่วนที่รับกับเล่มมติฐาน เนื่องจากบรรณาธิการในแต่ละสมัย บางครั้งจะมีการกำหนดแนวเรื่องซึ่งทำให้เนื้อหาในแต่ละช่วงเน้นหนักไปในด้านเดียวกันกับที่ได้กำหนดแนวเรื่องขึ้นมา ดังนั้น จึงทำให้เนื้อหาย่อยในแต่ละช่วงความรับผิดชอบของบรรณาธิการในแต่ละสมัยมีความแตกต่างกันออกไป

ประเด็นที่ไม่รับกับสัมมติฐาน คือ จากการวิเคราะห์เนื้อหาอย่างกว้าง ๆ ผลปรากฏว่า เนื้อหาในแต่ละช่วงความรับผิดชอบของบรรณาธิการในแต่ละสมัยจะมีลักษณะไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งจะเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ในแต่ละช่วงได้ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 ร้อยละและอันดับที่ของบทความในสาขาวิชาต่าง ๆ ในแต่ละช่วงความรับผิดชอบของบรรณาธิการในแต่ละสมัย

สาขาวิชา	นิออน สนิทวงศ์ พ.ศ. 2514-2516		รังสรรค์ ณะพรพันธุ์ พ.ศ. 2517-2519		นรนิติ เศรษฐบุตร พ.ศ. 2520-2521		โกสินทร์ วงศ์สุรวัฒน์ พ.ศ. 2522-2523		ชาญวิทย์ เกษตรศิริ พ.ศ. 2524-2525	
	ร้อยละ	อันดับที่	ร้อยละ	อันดับที่	ร้อยละ	อันดับที่	ร้อยละ	อันดับที่	ร้อยละ	อันดับที่
ศิลปศาสตร์	56.89	1	55.22	1	31.25	1	36.11	1	53.03	1
เศรษฐศาสตร์	8.62	2	20.90	2	31.25	1	27.78	2	15.15	2
รัฐศาสตร์	6.90	3	14.93	3	27.09	2	25.00	3	4.54	4
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	6.90	3	-	-	2.08	4	-	-	13.64	3
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	6.90	3	5.97	4	-	-	2.78	5	-	-
วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน	5.17	4	1.49	5	4.17	3	8.33	4	-	-
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์	3.45	5	-	-	2.08	4	-	-	-	-
อื่น ๆ	3.45	5	1.49	5	-	-	-	-	13.64	3
นิติศาสตร์	1.72	6	-	-	2.08	4	-	-	-	-

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อเปรียบเทียบเนื้อหาบทความในสาขาวิชาต่าง ๆ แล้ว จะเห็นได้ว่าเนื้อหาบทความที่ปรากฏในวารสารธรรมศาสตร์ในแต่ละช่วงความรับผิดชอบของบรรณาธิการในแต่ละสมัยจะมีแนวโน้มไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ ส่วนใหญ่แล้วจะมีเนื้อหาสาขาวิชาศิลปศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และรัฐศาสตร์ โดยจะมีสาขาวิชาศิลปศาสตร์มากเป็นอันดับที่ 1 ทุกสมัย สำหรับสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์จะมีบทความมากเป็นอันดับที่ 2 มีอยู่สมัยเดียวที่สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์จะมีบทความมากเป็นอันดับที่ 1 เท่ากับสาขาวิชาศิลปศาสตร์คือ สมัยที่รองศาสตราจารย์ นรนิติ เศรษฐบุตร เป็นบรรณาธิการในช่วงปี พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2521 ส่วนสาขาวิชารัฐศาสตร์จะมีบทความมากเป็นอันดับที่ 3 อยู่ 3 ช่วงคือ ช่วงปี พ.ศ. 2514- พ.ศ. 2516 ช่วงปี พ.ศ. 2517-2519 และช่วงปี พ.ศ. 2522-2523 ส่วนช่วงปี พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2521 จะมีมากเป็นอันดับที่ 2 และช่วงสุดท้ายคือ ช่วงปี พ.ศ. 2524 - พ.ศ. 2525 จะมีมากเป็นอันดับที่ 4 และสาขาวิชาพาณิชยศาสตร์และการบัญชี รวมทั้งสาขาอื่น ๆ จะมีมากเป็นอันดับที่ 3

เมื่อดูแนวโน้มของเนื้อหาบทความในแต่ละช่วงความรับผิดชอบของบรรณาธิการในแต่ละสมัย จะเห็นได้ว่าช่วงแรกซึ่งเป็นช่วงที่ ดร.นิออน สนิทวงศ์ เป็นบรรณาธิการนั้น บทความในวารสารธรรมศาสตร์จะมีเนื้อหาครอบคลุมทุกสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แต่สำหรับช่วงอื่น ๆ บางสาขาวิชาจะไม่ปรากฏว่ามีบทความเลย จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการผู้ซึ่งเคยรับผิดชอบในการจัดทำวารสารในช่วงปีต่าง ๆ ถึงนโยบายในการคัดเลือกบทความของบรรณาธิการ พบว่า บรรณาธิการมีนโยบายหลักในการคัดเลือกบทความที่จะนำมาลงพิมพ์ในวารสารธรรมศาสตร์ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ มีนโยบายที่จะลงพิมพ์บทความที่มีเนื้อหาในทุกแขนงวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีการกำหนดแนวเรื่องของแต่ละฉบับไว้ แต่บางครั้งก็จะไม่กำหนดแนวเรื่อง เพื่อทะยอยลงพิมพ์บทความในสาขาวิชาต่าง ๆ และจากการวิเคราะห์เนื้อหาบทความในวารสารธรรมศาสตร์ ผลปรากฏว่า สาขาวิชาที่มีบทความมากที่สุดคือ สาขาวิชาศิลปศาสตร์นั้นมีเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์มากที่สุด ส่วนสาขาวิชาที่มีมากเป็นอันดับที่ 2 คือ สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ และสาขาวิชาที่มีมากเป็นอันดับที่ 3 คือ สาขาวิชารัฐศาสตร์ แต่บางสาขาวิชาไม่ปรากฏว่ามีบทความเลยนั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บรรณาธิการถึงสาเหตุที่ทำให้วารสารธรรมศาสตร์มีแนวโน้มเนื้อหาบทความดังที่กล่าวมาแล้ว

บรรณาธิการได้ให้เหตุผลว่า เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะบางสาขาวิชาไม่มีผู้สนใจเขียนบทความส่งมาเลย อาจเนื่องมาจากลักษณะเนื้อหาวิชานั้น ๆ ไม่เอื้ออำนวยที่จะให้เขียนบทความที่มีเนื้อหาสาระได้ อีกสาเหตุหนึ่งอาจเป็นเพราะบางสาขาวิชาผู้สอนในสาขาวิชานั้น ๆ มีจำนวนน้อยมาก จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีบทความในสาขาวิชานั้น ๆ น้อย หรืออาจจะไม่ปรากฏเลย นอกจากนั้นผู้สอนในบางสาขาวิชายังขาดทักษะทางวิชาการ จึงไม่เขียนบทความส่งมาลงพิมพ์ในวารสารธรรมศาสตร์และสาเหตุที่สาขาวิชาประวัติศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ มีผู้สนใจเขียนบทความส่งมามากกว่าสาขาอื่น ๆ ก็เนื่องจากโดยลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชาใน 3 สาขาวิชาดังกล่าวนี้ สามารถที่จะเขียนเป็นบทความทางวิชาการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้ง่าย และเป็นเนื้อหาที่มีผู้สนใจเขียนกันมากด้วย มีเหตุจูงใจหรือสภาวะการณ์ที่สนับสนุนให้เขียนดังที่ได้กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้การที่วารสารธรรมศาสตร์มีแนวโน้มตั้งแต่เริ่มแรกที่มี 3 สาขาวิชาดังกล่าวมากกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก็เนื่องจากสาขาวิชาอื่น ๆ มีผู้สนใจเขียนบทความน้อยกว่า 3 สาขานี้ รวมทั้งบางคณะยังมีวารสารของตนเองออกมาตั้ง เช่น คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะนิติศาสตร์ เป็นต้น ดังนั้นคณะต่าง ๆ ที่มีวารสารของตนเองจะมีบทความในสาขาวิชาของคณะนั้น ๆ ลงพิมพ์ในวารสารของตน อีกประการหนึ่งบรรณาธิการวารสารธรรมศาสตร์เท่าที่ผ่านมา จะมาจากคณะศิลปศาสตร์โดยเฉพาะจะมาจากสาขาวิชาประวัติศาสตร์ 2 ท่านคือ ดร.นิออน สนิทวงศ์ และ ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ มาจากคณะเศรษฐศาสตร์ 1 ท่านคือ อาจารย์ รังสรรค์ ณะพรพันธ์ และมาจากคณะรัฐศาสตร์ 2 ท่านคือ รองศาสตราจารย์ นรนิติ เศรษฐบุตร และ รองศาสตราจารย์ ดร.โกสินทร์ วงศ์สุรวัฒน์ วารสารธรรมศาสตร์จึงมีเนื้อหาเน้นหนักมาทางด้านสาขาวิชาประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และรัฐศาสตร์ และเหตุที่ปรากฏว่าเนื้อหาบทความในช่วงความรับผิดชอบของบรรณาธิการทุกสมัยจะมีเนื้อหาในสาขาวิชาประวัติศาสตร์เป็นส่วนมาก ก็เนื่องมาจากความสนใจของวงการศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มุ่งมาทางด้านประวัติศาสตร์ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น ทำให้มีผู้สนใจเขียนบทความทางด้านประวัติศาสตร์มาก รวมทั้งมาจากความสนใจของสังคมในขณะนั้นว่ามุ่งไปประเด็นไหน บรรณาธิการก็พยายามจะสรรหาบทความในประเด็นนั้น ๆ

มาลง ดังเช่น สืบประเด็นเรื่องการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยด้านต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับบรรยากาศของการฉลองครบรอบ 200 ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ หรือสืบประเด็นเรื่องการประเมิน "การเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475" ที่เวียนมาครบ 50 ปี เป็นต้น และโดยที่บรรณาธิการมีนโยบายที่จะรับบทความจากทุกสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย ครอบคลุมศาสตร์อยู่แล้ว ประจวบกับในกองบรรณาธิการจะมีอาจารย์จากสาขาวิชาต่าง ๆ เมื่อสาขาวิชาใดมีคนต้นตำรับ สันใจศึกษาและเขียนบทความกันมาก บรรณาธิการถึงแม้จะไม่ได้มาจากสาขาวิชานั้น ๆ ก็สามารถที่จะขอให้กองบรรณาธิการประจำสาขาวิชานั้น ๆ ช่วยติดตามหาบทความมาลงให้ ดังเช่น สมัยที่ ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ เป็นบรรณาธิการ ก็จะให้ อาจารย์ รังสรรค์ หนองพันธ์ ซึ่งทำหน้าที่อยู่ในกองบรรณาธิการช่วยหาบทความทางด้านเศรษฐศาสตร์มาให้ หรืออาจจะมีการตั้งผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่กำลง เป็นที่สนใจมาเป็นบรรณาธิการพิเศษด้วย ดังเช่นสมัยที่ รองศาสตราจารย์ ดร.โกสินทร์ วงศ์สุระวัฒน์ เป็นบรรณาธิการจะมีบรรณาธิการพิเศษ 2 ท่านคือ อาจารย์ รังสรรค์ หนองพันธ์ และ ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ เพื่อทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการพิเศษจัดทำวารสารฉบับที่มีแนวเรื่อง (theme) ทางด้านเศรษฐศาสตร์และประวัติศาสตร์ เป็นต้น

ดังนั้นสมมติฐานข้อนี้จึงไม่ปรากฏชัด กล่าวคือ ภาพเนื้อหากว้าง ๆ จะสอดคล้องกัน แต่ถ้าดูเนื้อหาย่อยจะไม่รับกับสมมติฐาน เนื่องจากเนื้อหาย่อยในแต่ละช่วง ความรับผิดชอบของบรรณาธิการในแต่ละสมัยจะมีความแตกต่างกันตามเหตุผลดังกล่าว แต่เมื่อดูแนวโน้มของเนื้อหาอย่างกว้าง ๆ ในแต่ละช่วงความรับผิดชอบของบรรณาธิการในแต่ละสมัยจะเห็นได้ว่ามีลักษณะไม่แตกต่างกันมากนัก จึงสรุปได้ว่า มีทั้งรับและไม่รับกับสมมติฐาน

3. แหล่งที่มาของบทความ

จากการวิเคราะห์แหล่งที่มาของบทความในวารสารธรรมศาสตร์ พบว่า บทความส่วนใหญ่จะมาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คือมี 165 บทความ จากบทความทั้งหมด 275บทความ

คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาอันดับที่ 2 คือ ธนาคาร หน่วยงานธุรกิจ เอกชน และอื่น ๆ มี 30 บทความ คิดเป็นร้อยละ 10.91 และรองลงมาอันดับที่ 3 คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี 27 บทความ คิดเป็นร้อยละ 9.82 ซึ่งผลการวิเคราะห์อันดับที่ของแหล่งที่มาของบทความนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารพัฒนบริหารศาสตร์" ของ บุญทาวริศวาทิคำล (2525) กล่าวคือ ผู้เขียนจากหน่วยงานที่ผลิตรายการจะเขียนบทความมากเป็นอันดับที่ 1 คือ บทความที่มาจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จะมีมากเป็นอันดับที่ 1 อันดับ ที่ 2 คือ บทความที่มาจากธนาคาร หน่วยงานธุรกิจ เอกชน และอื่น ๆ อันดับที่ 3 คือ บทความที่มาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งมีจำนวนเท่ากับบทความที่มาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แสดงให้เห็นว่านอกจากบทความซึ่งส่วนใหญ่จะมาจากหน่วยงานที่ผลิตรายการนั้นเองแล้ว บทความที่มาจากธนาคาร หน่วยงานธุรกิจ เอกชน และอื่น ๆ ซึ่งมีมากเป็นอันดับที่ 2 เหมือนกันนั้น อาจเป็นเพราะวารสารธรรมศาสตร์และวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ให้ความสนใจกับบทความที่มี เนื้อหาในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ซึ่งมีจำนวนบทความมาก เป็นอันดับที่ 2 เช่นกัน ดังนั้นเมื่อวิเคราะห์ถึงแหล่งที่มาของบทความก็จะพบว่า บทความใน วารสารทั้ง 2 รายการดังกล่าวจะมีแหล่งที่มาของบทความจากธนาคาร หน่วยงานธุรกิจ เอกชน และอื่น ๆ มากเป็นอันดับที่ 2 เช่นกัน นอกจากนี้บทความวิชาการมักจะมีมาจากสถาบัน การศึกษา ซึ่งมีความสนใจและนักวิชาการหรือนักวิจัย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ สนใจส่งบทความซึ่งได้จากการศึกษาหรือค้นคว้าวิจัยมาลงพิมพ์ในวารสารวิชาการ สถาบันการ ศึกษาที่มีผู้สนใจเขียนบทความมากได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยธรรม ศาสตร์ เป็นต้น ดังนั้นแหล่งที่มาของบทความของวารสารทั้ง 2 รายการดังกล่าวจึงมีความ สอดคล้องกัน

4. ผู้เขียนบทความ

จากการวิเคราะห์ถึงผู้เขียนบทความในวารสารธรรมศาสตร์ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2514 ถึงปีที่ 11 ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2525 พบว่า ผลการวิเคราะห์สนับสนุนสมมติฐาน ข้อที่ 2 คือ ผู้เขียนบทความในวารสารธรรมศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยธรรม ศาสตร์ โดยจะมีผู้เขียนบทความที่สังกัดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มากที่สุดคือ 117 คน จาก

ผู้เขียนบทความทั้งหมด 210 คน คิดเป็นร้อยละ 55.71 โดยเขียนบทความทั้งหมด 165 บทความ คิดเป็นร้อยละ 60 ในขณะที่ผู้เขียนสังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีจำนวนเท่ากับผู้ที่เขียนที่สังกัด ธนาคาร หน่วยงานธุรกิจ เอกชน และอื่น ๆ คือ 26 คน คิดเป็นร้อยละ 12.38 ผู้เขียนที่สังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และผู้เขียนที่มาจากส่วนราชการที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยมีจำนวนมากเป็นอันดับที่ 3 เท่ากันคือ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.81 จากผลการวิเคราะห์นี้อาจกล่าวได้ว่า หน่วยงานซึ่งเป็นผู้ผลิตวารสารจะมีผู้เขียนที่สังกัดหน่วยงานนั้นมากที่สุดหรือบทความส่วนมากจะมาจากผู้เขียนที่สังกัดหน่วยงานที่ผลิตวารสารนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชลธิชา ลุทธินิรันดรกุล (2521) ของ บุญทา วิศว์ไพศาล (2525) และของ พรรณพิมล กุลบุญ และ ชลธิชา ลุทธินิรันดรกุล (2525) กล่าวคือ งานวิจัยของ ชลธิชา ลุทธินิรันดรกุล เรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารห้องสมุดของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย" พบว่าผู้เขียนบทความหลักของวารสารห้องสมุดจะเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย หรือเป็นบุคคลในคณะกรรมการจัดทำวารสาร งานวิจัยของ บุญทา วิศว์ไพศาล เรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารพัฒนบริหารศาสตร์" ก็พบว่าผู้เขียนบทความในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์และนักวิชาการซึ่งสังกัดสถาบันผลิตพัฒนบริหารศาสตร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผลิตวารสารที่นำมาศึกษาเช่นกัน นอกจากนี้ผลงานวิจัยของ พรรณพิมล กุลบุญ และ ชลธิชา ลุทธินิรันดรกุล เรื่อง "สถานภาพของวารสารวิชาการที่ตีพิมพ์โดยคณะต่าง ๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" ก็สรุปได้ว่า ผู้เขียนบทความของวารสารวิชาการทั้งหมด เห็นได้ชัดว่าส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผลิตวารสารวิชาการต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจ ทั้งนี้เพราะอาจารย์จำเป็นต้องลงผลงานวิชาการเพื่อใช้ในการขอตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งจะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์หลักของการผลิตวารสารวิชาการต่าง ๆ ของหน่วยงานนั้น ๆ มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือให้คณาจารย์หรือนักวิจัยของหน่วยงานนั้น ๆ มีแหล่งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และเป็นเวทีแสดงความคิดเห็นหรือความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้จากการค้นคว้าวิจัย

สำหรับผู้เขียนบทความในวารสารธรรมศาสตร์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาจารย์หรือนักวิจัยในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นั้น พบว่า เป็นผู้เขียนที่สังกัดคณะศิลปศาสตร์มากที่สุดคือ 29 คน จากผู้เขียนที่สังกัดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทั้งหมด 117 คน คิดเป็นร้อยละ 24.79

รองลงมาได้แก่ผู้เขียนบทความสังกัดคณะเศรษฐศาสตร์ 26 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 รองลงมาต้นดับที่ 3 ได้แก่ ผู้เขียนที่สังกัดคณะรัฐศาสตร์ คือ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 ดังนั้นจึงทำให้สอดคล้องกับจำนวนบทความที่มาจากผู้เขียนตามหน่วยสังกัดดังกล่าว คือ บทความส่วนใหญ่มาจากคณะศิลปศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะรัฐศาสตร์ตามลำดับ โดยจะมาจากคณะศิลปศาสตร์ 54 บทความ คิดเป็นร้อยละ 32.73 จากคณะเศรษฐศาสตร์ 41 บทความ คิดเป็นร้อยละ 24.85 และจากคณะรัฐศาสตร์ 28 บทความ คิดเป็นร้อยละ 16.97 นอกจากนี้วารสารธรรมศาสตร์ ยังตีบทความที่เขียนโดยผู้เขียนสังกัดนอกรมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 110 บทความ คิดเป็นร้อยละ 40 ในจำนวนบทความเหล่านี้มีเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์มากที่สุด คือ 30 บทความ ซึ่งเป็นจำนวนเท่ากับบทความสาขาวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นบทความที่เขียนโดยผู้เขียนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้เขียนสังกัดนอกรมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เขียนบทความทางด้านประวัติศาสตร์มากอาจเป็นเพราะว่าวิชาประวัติศาสตร์มีการเรียนการสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยทุกแห่ง ผู้เขียนจึงกระจายกันไปตามสถาบันต่าง ๆ

สำหรับผู้เขียนในวารสารธรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่จะเป็นนักวิชาการซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในวิชาชีพที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 83.81 ส่วนอีกร้อยละ 16.19 จะเป็นผู้เขียนที่ไม่ได้ทำงานอยู่ในมหาวิทยาลัย (ดูตารางที่ 12) ดังนั้นจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของไบน์เดอร์ (Binder 1970) ซึ่งพบว่าผู้เขียนบทความในวารสารที่นำมาศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับวิชาชีพ

สำหรับสมมติฐานข้อที่ 4 ซึ่งกำหนดไว้ว่า เนื้อหาบทความในวารสารธรรมศาสตร์ ตรงกับวัตถุประสงค์ของการจัดพิมพ์วารสารธรรมศาสตร์ กล่าวคือ เพื่อเผยแพร่ศิลปวิทยาการ, ความรู้ และความคิดเห็นใหม่ ๆ ในแขนงวิชาที่เปิดสอนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยส่งเสริมให้อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอมผลงานทางวิชาการและเพื่อให้เป็นเอกสารอ่านประกอบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จากการวิเคราะห์เนื้อหาในตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าบทความที่นำมาลงพิมพ์ในวารสารธรรมศาสตร์จะมีเนื้อหาอยู่ในแขนงวิชาที่เปิดสอน

ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตามที่ได้อ้างไว้ไปแล้ว และจากการสัมภาษณ์บรรณาธิการผู้ที่เคยรับผิดชอบในการจัดทำวารสารธรรมศาสตร์ ถึงวิธีการประเมินค่าว่าบทความที่นำมาลงพิมพ์ในวารสารธรรมศาสตร์ว่าจะ เป็นบทความที่เผยแพร่ศิลปวิทยาการความรู้ และความคิดเห็นใหม่ ๆ ในแขนงวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์หรือไม่ มีวิธีการประเมินค่า โดยให้กองบรรณาธิการในแต่ละสาขาวิชา เป็นผู้อ่านและประเมินค่า ถ้ากองบรรณาธิการไม่สามารถประเมินได้ก็จะแนะนำผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ ให้แก่บรรณาธิการ เพื่อให้บรรณาธิการติดต่อทบทวนและขอให้เป็นผู้อ่านและประเมินค่าบทความในสาขาวิชานั้น ๆ ให้ (รังสรรค์ ระพรพันธุ์ , สัมภาษณ์) ด้วยเหตุนี้บทความที่ส่งมาจากผู้เขียนในบางสาขาวิชาจึงไม่สามารถผ่านการประเมินค่าได้ เนื่องจากขาดคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กองบรรณาธิการได้ยึดถือเป็นแนวในการกลั่นกรองบทความ อาทิ การเสนอความรู้หรือแนวความคิดใหม่ กรรสำรวจแนวความคิดที่มีอยู่แล้วอย่างเป็นระบบและการประยุกต์ความรู้ ฯลฯ (โปรดดูเกณฑ์การคัดเลือกบทความในหน้า 44-45) ซึ่งเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ไม่มีบทความในบางสาขาวิชาลงพิมพ์อยู่ในวารสาร และจากการวิเคราะห์ในตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนบทความในวารสารธรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คือ มี 117 คน จากผู้เขียนบทความในวารสารทั้งหมด 210 คน คิดเป็นร้อยละ 55.71 นอกนั้นก็จะเป็นผู้เขียนจากหน่วยสังกัดอื่น ๆ ซึ่งส่วนมากจะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ดังนั้นผลจากการวิเคราะห์นี้ยืนยันให้เห็นว่าวารสารธรรมศาสตร์มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมให้อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอผลงานทางวิชาการจริง และจากการทำงานเป็นบรรณารักษ์ฝ่ายวารสารของห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ของผู้วิจัยเอง ได้ทราบว่า มีนักศึกษาใช้วารสารธรรมศาสตร์ เพื่อประกอบการศึกษา และค้นคว้าวิจัยมาก และจากการสัมภาษณ์บรรณารักษ์งานวารสารของบรรณารักษ์งานบริการของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทราบว่า มีนักศึกษาใช้วารสารธรรมศาสตร์ประกอบการศึกษา ค้นคว้าวิจัยมากเช่นกัน ทั้งนี้จะเห็นได้จากมีผู้มาขอใช้วารสารธรรมศาสตร์ในชั้นปีใด และที่เก็บฉบับสำรองไว้ต่างหาก เนื่องจากวารสารธรรมศาสตร์ที่มีไว้บริการที่ชั้นเปิดมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่ต้องการใช้วารสารนี้

(รังทิพย์ ห่อวโนทยาน, สัมภาษณ์) อีกทั้งยังมีวารสารธรรมศาสตร์ ฉบับที่อาจารย์ขอให้สำนักหอสมุดจัดทำเป็นหนังสือสำรองเพื่อให้นักศึกษาปีที่ 1 ทุกคนใช้อ่านประกอบวิชาพื้นฐาน (มาลี เสียงไทย, สัมภาษณ์) นอกจากนี้จากงานวิจัยของ พูลสุข ปรวิตรวรวิดิ ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์การอ้างอิงวารสารของวิทยานิพนธ์สาขาเศรษฐศาสตร์" ผลปรากฏว่า วารสารธรรมศาสตร์เป็นวารสารภาษาไทยที่ได้รับการอ้างอิงมากเป็นอันดับที่ 3 (พูลสุข ปรวิตรวรวิดิ 2526 : 252) จึงแสดงให้เห็นว่านักศึกษาได้นำบทความในวารสารธรรมศาสตร์มาใช้ประกอบการศึกษาและค้นคว้ามาก ดังนั้น จึงตรงกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำวารสารธรรมศาสตร์ในข้อสุดท้ายที่ว่า เพื่อให้เป็นเอกสารอ่านประกอบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงสรุปได้ว่าสนับสนุนสมมติฐานในข้อที่ 4

ข้อเสนอแนะ

สำหรับคณะผู้จัดทำวารสารธรรมศาสตร์

1. จากการวิจัยพบว่า บทความในวารสารธรรมศาสตร์ส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และรัฐศาสตร์ ส่วนสาขาวิชาที่มีบทความน้อยหรือบางครั้งไม่ปรากฏว่ามีบทความในสาขานั้น ๆ เลย ได้แก่ สาขาวิชาพาณิชยศาสตร์และการบัญชี สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ รวมทั้งสาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา นอกจากนี้ในสาขาวิชาศิลปศาสตร์ยังมีบางสาขาที่ไม่ปรากฏว่ามีบทความเลย เช่น สาขาภาษาอังกฤษ และ ภูมิศาสตร์ เป็นต้น คณะผู้จัดทำวารสารฯ ควรจะหาวิธีชักชวนให้คณาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ดังกล่าว ให้ความร่วมมือโดยการเขียนบทความส่งมาให้ลงพิมพ์เผยแพร่ในวารสารฯ เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ให้ความรู้ใหม่ ๆ แก่วงการศึกษา และเพื่อให้วารสารธรรมศาสตร์มีบทความที่ครอบคลุมแขนงวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ทั้งนี้จะเป็นการช่วยให้นักศึกษามีเอกสารอ่านประกอบการศึกษามากขึ้น รวมทั้งเพื่อเป็นการติดตามพัฒนาการใหม่ ๆ ในแขนงวิชาต่าง ๆ ที่มีการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2. จากการศึกษาการจัดทำวารสารธรรมศาสตร์ พบว่า บรรณาธิการประสบบัณฑิตหาเรื่องการขาดแคลนบทความที่ลงพิมพ์ในวารสาร ทั้งนี้เป็นเพราะไม่มีผู้เขียนส่งบทความมาให้ลง บรรณาธิการควรชักชวนผู้เขียนข่าวในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้เขียนเรื่องส่งมาให้ โดยกำหนดแนวเรื่อง (theme) ที่จะลงในฉบับนั้น ๆ ทั้งนี้จะต้องใช้เวลาแก่ผู้เขียนนานพอสมควร เพื่อให้ผู้เขียนมีเวลาเพียงพอที่จะเตรียมการเขียนให้ตรงตามแนวเรื่องที่กำหนดไว้ การที่จะต้องใช้เวลาแก่ผู้เขียนมากเนื่องจากผู้เขียนอาจจะมีการะกิจงานประจำ หรืองานสอนมาก นอกจากนี้ บรรณาธิการและกองบรรณาธิการยังจะต้องใช้ความพยายามชักชวนเพื่อนร่วมงาน หรือบุคคลที่รู้จักคุ้นเคยเป็นการส่วนตัวให้ความร่วมมือเขียนบทความส่งมาลงพิมพ์ในวารสารฯ ด้วย

3. บัณฑิตหาเรื่องวารสารออกช้ากว่ากำหนดมาก คณะผู้จัดทำวารสารฯ ในชุดต่อไปควรจะมีการเตรียมงานล่วงหน้าไว้แต่เนิ่น ๆ ในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการกำหนดแนวเรื่อง (theme) การติดต่อผู้เขียนบทความและเขียนบทวิจารณ์หนังสือ รวมทั้งเรื่องการจัดทำรูปเล่ม การออกแบบปก หรือการจัดพิมพ์ คณะผู้จัดทำควรเตรียมการที่จะจัดทำวารสารฉบับต่อไปไว้ล่วงหน้าหลาย ๆ เดือน เนื่องจากปัจจุบันวารสารจะออกช้ากว่ากำหนดมาก ดังนั้นการแต่งตั้งคณะผู้จัดทำวารสารฯ ในชุดต่อไป ควรจะเตรียมการติดต่อหาบทมาไว้แต่เนิ่น ๆ เพื่อให้คณะผู้จัดทำคณะใหม่ศึกษางานและรับช่วงงานต่อจากคณะผู้จัดทำชุดที่จะหมดวาระลง นอกจากนี้คณะผู้จัดทำที่จะมารับหน้าที่ต่อ ก็ควรจะเตรียมงานทุกอย่างไว้ล่วงหน้า เพื่อให้วารสารเล่มที่กำหนดจะออกต่อไปออกได้ทันตามเวลาที่กำหนดไว้

สำหรับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ควรจะส่งเสริมให้คณาจารย์ ข้าราชการ และนักศึกษามีความสนใจที่จะทำการศึกษาและค้นคว้าวิจัย โดยการเพิ่มทุนอุดหนุนสำหรับการวิจัยให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรกระตุ้นให้คณาจารย์ ข้าราชการ และนักศึกษามีความสนใจและให้การสนับสนุนแก่วารสารธรรมศาสตร์ด้วยการเป็นผู้เขียนและผู้อ่านของวารสารธรรมศาสตร์ เมื่อมีการรับรองทางวิชาการมากขึ้น ก็จะมีการติดตามความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวทางวิชาการมากขึ้น ทำให้วารสารมีบทความทันสมัยและมีผู้ติดตามบอกรับเป็นสมาชิกหรือซื้อวารสารมากขึ้น เป็นนားแก่บัณฑิตหาเรื่องการตลาตด้วย

2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ควรจะมีการปรับปรุงโครงสร้างการดำเนินงานของวารสารธรรมศาสตร์ใหม่ (ดูหน้า 59) ทั้งนี้เพื่อให้การจัดทำวารสารธรรมศาสตร์มีความคล่องตัว ออกตรงเวลา และมีคุณภาพอยู่ในระดับที่พึงปรารถนาได้

3. การพิจารณาคัดเลือกบรรณาธิการ ควรจะได้หมุนเวียนไปตามคณะต่าง ๆ เพราะ บรรณาธิการมีส่วนในการชักชวนเพื่อนร่วมสาขา หรือร่วมคณะให้ช่วยเขียนบทความได้มากขึ้น การหมุนเวียนดังกล่าวจะช่วยให้วารสารธรรมศาสตร์มีเนื้อหาในแขนงวิชาต่าง ๆ สุ่มดูละเอียดมากขึ้น

4. ในการพิจารณาเรื่องตำแหน่งทางวิชาการ คณะควรให้น้ำหนักในการพิจารณาผลงานที่ดีที่สุดพิมพ์ในวารสารธรรมศาสตร์มากกว่าวารสารทางวิชาการฉบับอื่น ๆ

5. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ควรให้งบประมาณในการจัดทำโดยคิดคำนวณต้นทุนในการจัดทำเฉลี่ยต่อเล่มซึ่งสามารถกำหนดออกมาได้ว่า ควรจะเป็นเงินสนับสนุนจากรัฐบาล เฉลี่ยต่อเล่มเป็นสัดส่วนเท่าไร และให้หารายได้จากสมาชิกการจำหน่ายทั่วไป และโฆษณาเป็นสัดส่วนเท่าไรต่อหนึ่งเล่ม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะมีการศึกษาสำรวจถึงการนำบทความในวารสารธรรมศาสตร์ไปใช้ประกอบการศึกษา โดยอาจจะส่งแบบสอบถามให้แก่คณาจารย์ และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวมทั้งมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เพื่อสำรวจว่าจะมีการนำบทความวารสารธรรมศาสตร์ไปใช้ประกอบการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากน้อยเพียงไร

2. ควรจะมีการศึกษาการอ้างอิงบทความในวารสารธรรมศาสตร์ในงานเขียนและงานวิจัยอื่น ๆ เพื่อเป็นการประเมินคุณค่าของวารสารธรรมศาสตร์ ในการนำไปใช้อ้างอิง

3. ควรจะศึกษาลักษณะแหล่งและปริมาณของการอ้างอิงในแต่ละบทความในวารสารธรรมศาสตร์ เพื่อให้ทราบประเภทขอบเขตเนื้อหาวิชา อายุ ภาษา ประเทศ ผู้ผลิต ลักษณะของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงตลอดจนศึกษาถึงรายละเอียดเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด

4. ควรจะได้มีการสำรวจและวิเคราะห์เนื้อหาของความในวารสารวิชาการอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบปริมาณและแนวโน้มของเนื้อหาของความในวารสารนั้น ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้จัดทำและให้บริการวารสาร ตลอดจนผู้สนใจในการเลือกอ่านบทความในสาขาวิชาที่ต้องการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย